

עד איזה גיל הילדים צריכים אתכם?

בגיל הילדות האהבה של ההורים לילדיהם היא חמה וגלויה. ההורים מחבקים את הילד, מאכילים אותו ומשכיבים אותו לישון. איך נראית אהבת ההורים לילדים בגיל מבוגר יותר?

שלום לידידינו היקרים!

"וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב". בפרשת שמות ה' הזכיר בדבריו אל משה הרבה פעמים את האבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב. כשמתחילה פרשת וארא ה' שב ומזכיר את האבות ואת הקשר שלו איתם. למה צריך לחזור ולהזכיר את האבות?

כאשר הגאולה לא באה בקלות

כפי שנכתב כאן בפרשת שמות, במעמד הסנה ה' הזכיר את האבות הקדושים מספר רב של פעמים, והדגיש שהוא בא לגאול את העם כ"אלוקי אברהם יצחק ויעקב". אבל כאשר משה ואהרון באים ואומרים לעם ישראל שה' פקד אותם, לא מודגש שם שה' הוא אלוקי האבות. יכול להיות שהם אמרו זאת לעם, כחלק ממה שכתוב באופן כללי "וידבר אהרון את כל הדברים אשר דיבר ה' אל משה", אבל לא מודגש בדבריהם שה' הוא אלוקי האבות כפי שמודגש בדברי ה' למשה בסנה.

לאחר מכן, כאשר משה רואה שפרעה לא מוכן לשלח את ישראל, והמצב של עם ישראל רק נעשה רע יותר – הוא חוזר לה' ואומר "למה הרעות לעם הזה, למה זה שלחתיני?" כאשר משה שואל למה הגאולה לא מצליחה בקלות, ה' שב ומזכיר לו את האבות, "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב... וגם הקימותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען".

הנער וההורים - קשר מולד

ניתן להמשיל זאת לתהליך גדילתו של ילד: בשנותיו הראשונות של הילד, ההורים דואגים לו ונותנים לו ואף עושים בשבילו הכל: ההורים נותנים לילד לאכול, ומשכיבים אותו לישון, ולומדים איתו, ומזכירים לו לעשות מה שהוא צריך וכו'. גם האהבה שההורים מעניקים ומשדרים לילד בגיל הזה היא אהבה חמה וגלויה, כיוון שגם האהבה הגלויה הזו היא חלק מהצרכים של ילד שגדל.

לאחר מכן, כאשר הילד גדל ונעשה נער, הוא כבר יותר דואג לעצמו. הוא אוכל לבד, והולך לישון לבד ודואג לעצמו למה שהוא יכול. גם האהבה שההורים מראים לנער היא כבר לא אהבה חמה וגלויה כפי שהיה בשנות הילדות, כיוון שהנער כבר לומד לצעוד על רגליו שלו, גם מבחינה פיזית וגם מבחינה נפשית. כמובן, האהבה של ההורים לנער לא נעשית קטנה יותר, אבל היא פנימית יותר.

אלא שלפעמים הדרך העצמאית של הנער גורמת לו לספוג חבטות, ולהבין שהחיים לא קלים ופשוטים כפי שזה נראה ממבט ראשון. במקרים כאלו הנער זקוק להגנה של הוריו. הנער צריך להיזכר שהוריו אוהבים אותו ורוצים בו ובדרך שלו גם כאשר הוא גדל, ובוטחים בו שהוא יצליח למרות הקשיים.

הנער צריך להיזכר שהוא לא המציא את החיים שלו, אלא הוא קיבל אותם מהוריו ומה', וממילא גם המשך החיים לא תלוי רק בו ובמעשיו. גם אם משהו לא הצליח לו, זה לא מראה שכל החיים הם לא מוצלחים. מעשיו בלבד אכן לא יכולים לגרום לו לחיים טובים, אבל דווקא הנפילה עכשיו מזכירה לו שהחיים אכן לא תלויים רק במעשיו שלו.

קשר בין הורים וילדים שונה מאשר קשר בין חברים, שכן קשר בין חברים הוא קשר שנוצר ממעשיו של האדם. בקשר בין חברים, כאשר האדם משקיע השקעה רבה בקשר, הקשר חזק יותר, כאשר האדם משקיע השקעה מועטת בקשר, הקשר חלש יותר, וכאשר האדם לא משקיע כלל בקשר – הקשר מתרופף ונפרם. לעומת זאת קשר בין הורים הוא קשר מולד. הוא קשר שלא ניתן להתרה לעולם. כאשר נער יוצא מרשות הוריו, ועובר לעולם שבו נהוגים כללי החברה, הוא צריך מידי פעם לשוב ולהיזכר שיש גם קשר מולד, קשר שלא תלוי במעשיו, ולא יינתק לעולם.

משה רבינו כנער

כך זה גם אצל משה רבינו ביציאת מצרים. כאשר ה' מדבר איתו בפעם הראשונה בסנה, הוא צריך להדגיש בפניו שהוא "אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב". משה רבינו הוא כילד קטן, שזקוק להורים שיחזיקו בו ויתמכו בו, ויעזרו לו להיוולד ולהתפתח.

לאחר מכן, כאשר משה ואהרן הולכים לדבר עם העם, ולאחר מכן עם פרעה, הם כבר כילד שגדל והתפתח, והתחיל לעמוד על רגליו שלו. משה אומר לפרעה לשלח את עם ישראל ממצרים, ולא מזכיר את האבות, "ויאמרו (משה ואהרן) אלוקי העברים נקרא אלינו".

כאשר מתברר שזה לא הולך בקלות, ופרעה לא מוכן להוציא את עם ישראל ממצרים, והוא רק מקשה את השיעבוד – משה רבינו הוא כמו נער שחשב שהוא כבר עצמאי, והתברר לו שדווקא כאשר הוא גדל הוא זקוק לתמיכה של הוריו.

לכן ה' שב ומזכיר למשה רבינו את האבות הקדושים, וחוזר על הייחוס של משה רבינו. ה' אומר למשה שהיציאה ממצרים לא הגיעה מכך שהוא נגלה אליו בסנה, אלא היא חלק מהקשר הנצחי של ה' ועם ישראל. ממילא גם אם במבט ראשון נראה ששליחותו של משה לא הוכתרה בהצלחה, זה לא אומר דבר על השאלה האם עם ישראל יצא ממצרים או לא. כשם שעם ישראל לא נוצר מכחו של משה רבינו, כך היציאה ממצרים תהיה בין כה וכה, מכח הברית של ה' עם האבות.

שבת שלום!

בית 'עוד יוסף חי'